

Komunikat prasowy

Luksemburg, 13 listopada 2018 r.

Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji – mimo niełatwych warunków udało się szybko podjąć działania, lecz zdaniem kontrolerów UE konieczne są usprawnienia, aby zapewnić bardziej gospodarne wykorzystanie środków

Jak wynika z nowego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, mimo trudnych okoliczności Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji, zapewniający wsparcie uchodźcom i lokalnym społecznościom przyjmującym, umożliwił szybkie podjęcie działań w odpowiedzi na kryzys. Kontrolerzy zwracają uwagę, że projekty z zakresu pomocy humanitarnej pomogły zaspokoić podstawowe potrzeby uchodźców, ale środki były niekiedy wykorzystywane w mniej gospodarny sposób niż oczekiwano.

Natężony napływ migrantów, przede wszystkim w związku z konfliktem w Syrii, sprawił, że w Turcji przebywa obecnie więcej uchodźców niż w jakimkolwiek innym państwie na świecie – niemal 4 mln osób. Wśród nich jest około 3,5 mln obywateli Syrii, z których około 94% mieszka poza obozami uchodźczymi. Instrument zapewnia pomoc humanitarną i pozahumanitarną, a jego budżet, na który składają się środki przekazane przez UE i państwa członkowskie, wynosi łącznie 6 mld euro.

Kontrolerzy skupili się przede wszystkim na kwestii zarządzania pierwszą transzą środków z instrumentu pomocy (3 mld euro) oraz rezultatach osiągniętych dotychczas w ramach jego wymiaru humanitarnego. Z ich ustaleń wynika, że w trudnych okolicznościach instrument doprowadził do błyskawicznego uruchomienia środków, co pozwoliło na niezwłoczne podjęcie działań. Mimo to nie udało się w pełni osiągnąć celu instrumentu pomocy, jakim było skuteczne skoordynowanie tych działań.

Wszystkie projekty humanitarne skontrolowane przez Trybunał zapewniły pozytywne wsparcie uchodźcom (przede wszystkim za sprawą pomocy pieniężnej), a w większości z nich wypracowano zakładane produkty. Niemniej w przypadku połowy projektów nie osiągnięto jeszcze spodziewanych wyników, a dziewięć z dziesięciu trzeba było przedłużyć. Niełatwe warunki działania utrudniały terminową realizację projektów przez organizacje pozarządowe.

– Instrument pomocy osiągnął wyznaczony cel, jakim było uruchomienie środków w kwocie 3 mld euro w ciągu dwóch lat – **powiedziała Bettina Jakobsen, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego**

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Rzecznik

Tel.: (+352) 4398 47063

Tel. kom.: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Urzędnik ds. kontaktów z prasą

Tel.: (+352) 4398 45410

Tel. kom.: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luksembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

odpowiedzialna za to sprawozdanie. – Nie wykorzystano jednak wszystkich możliwości, by zwiększyć wydajność projektów humanitarnych, zwłaszcza projektów polegających na świadczeniu pomocy pieniężnej. W ramach instrumentu można by jeszcze lepiej zagospodarować dostępne środki finansowe.

Kontrolerzy podkreślają, że Komisja Europejska dokonała kompleksowej analizy w celu ustalenia najważniejszych potrzeb uchodźców. Niemniej jednak ze względu na różnice zdań z Turcją co do sposobu zaspokojenia potrzeb w zakresie infrastruktury miejskiej i wsparcia społeczno-ekonomicznego nie podjęto wystarczających działań w tych obszarach.

W ramach instrumentu podobne działania w sektorze zdrowia i edukacji otrzymywały wsparcie za pośrednictwem różnych mechanizmów. Utrudniało to koordynację i prowadziło do jednoczesnego korzystania z różnych struktur zarządzania do finansowania podobnych do siebie projektów. W obszarze opieki zdrowotnej udało się znaleźć przykłady dobrych praktyk, gdy Komisja wspierała przejście od pomocy humanitarnej do długotrwałej pomocy rozwojowej, lecz takiego podejścia nie stosowano systematycznie.

Kontrolerzy stwierdzili ponadto, że nie wykorzystano wszystkich możliwości zwiększenia wydajności projektów humanitarnych: Komisja nie oceniała konsekwentnie i kompleksowo, czy koszty przewidziane w budżetach projektów są racjonalne; podmiotom partnerskim, które wdrażały projekty polegające na świadczeniu pomocy pieniężnej na dużą skalę, wypłacono wysokie kwoty na pokrycie kosztów pośrednich; wysokość płatności zaliczkowych nie odzwierciedlała faktycznie dokonanych płatności.

Komisja ustanowiła odpowiednie mechanizmy mające na celu monitorowanie projektów z zakresu pomocy humanitarnej. Głównym utrudnieniem w tym obszarze był brak zgody ze strony władz tureckich na udostępnienie danych beneficjentów dwóch projektów polegających na świadczeniu pomocy pieniężnej. Ani Komisja, ani Trybunał nie byli w stanie prześledzić informacji o beneficjentach od momentu ich rejestracji do otrzymania płatności.

Kontrolerzy zalecają, by w przyszłości Komisja Europejska:

- w większym stopniu uwzględniała potrzeby uchodźców w zakresie infrastruktury miejskiej i wsparcia społeczno-ekonomicznego;
- usprawniła wsparcie i zapewniła jego większą komplementarność;
- wdrożyła strategię przechodzenia od pomocy humanitarnej do pomocy rozwojowej;
- poprawiła wydajność projektów polegających na świadczeniu pomocy pieniężnej;
- we współpracy z władzami Turcji podjęła kwestię poprawy warunków, w jakich działają organizacje pozarządowe;
- zintensyfikowała monitorowanie i sprawozdawczość dotyczące Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji.

Informacje dla redaktorów

Z uwagi na swoje położenie Turcja jest dla wielu uchodźców zarówno krajem przyjmującym, jak i tranzytowym. Turcja niosła uchodźcom znaczącą pomoc nieprzerwanie od samego początku konfliktu w Syrii.

Od 1963 r. Turcję i Unię Europejską wiąże układ o stowarzyszeniu. W grudniu 1999 r. Rada Europejska przyznała Turcji status kraju kandydującego, ubiegającego się o członkostwo w UE, a w 2005 r. rozpoczęły się negocjacje akcesyjne. Turcja jest zdecydowanie największym beneficjentem środków z unijnego

Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej, który służy do przygotowania państw kandydujących do członkostwa. Środki przydzielone Turcji na lata 2007–2020 wyniosły ponad 9 mld euro.

Trybunał przedstawia swoje sprawozdania specjalne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE, a także innym zainteresowanym stronom, w tym parlamentom narodowym, podmiotom związanym z danym sektorem i przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego. Zdecydowana większość zaleceń formułowanych w tych sprawozdaniach jest wprowadzana w życie, co dowodzi korzyści płynących z prac Trybunału dla obywateli UE.

Sprawozdanie specjalne nr 27/2018 pt. „Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji – przydatne wsparcie, lecz konieczne są dalsze usprawnienia, aby zapewnić lepsze wykorzystanie środków” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE.